

***Halak és horgászok közös jövőképe,
avagy a jó és a méltányos mindennapi művészete a halgazdálkodásban***

Parlamenti nyílt nap, 2013. március 26.

**HOZZÁSZÓLÁS
Dr. Dérer István**

*Tisztelt Köztársasági Elnök Úr, Képviselő Urak;
Tisztelt Konferencia, Horgász- és Halász Sport- és Sorstársaim!*

Legutóbb június 5.-én, ugyanitt volt szerencsém többekkel együtt tervezni a jövőt, sőt közösségünk nevében megfogalmazni azokat a kéréseket és egyben több tekintetben elvárásokat is, melyek a mindennapi élet gyakorlatából, annak sikereiből és kudarcaiból táplálkozva merültek bennünk az elmúlt másfél évtizedben.

Ezen időtáv már nem csak egy törvény, hanem egy ember életében is jelentős, különösen, ha a változások korát éljük, mert a mindennapokban is jól érzékelhető, gyorsuló ütemben kell alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez és lehetőségekhez, vagy éppen az Európai Unió elvárásaihoz.

Ezen alkalmazkodás keretében most **egy újabb mérföldkőhöz érkezik el a magyar horgászat, halászat és annak reálgazdasági környezete.** Új törvény kerül megalkotásra. A koncepció javaslatát transzformálódott, elhangzottak az első reflexiók, észrevételek. Hivatalosan is megkezdődik az érdemi szakmai és a széles körű társadalmi vita, melynek több százezer állampolgár által jogosan várt eredménye a meddő viták helyett a közmegegyezés, vagy legalább a kiegyezés. **Önérdék helyett a közérdek, öncélúság helyett a szakmaiság.**

Milyen új törvényt is szeretnénk?

Legelőször a többes szám első személyről. Meggyőződésem, hogy Magyarországon a jogszabály fő tárgya, azaz a horgászat szórakozás, rekreáció, vagy ha úgy teszük, a szabadidő hasznos eltöltése. Az a tevékenység, amikor az állampolgár feltölti önmagát a küzdelmes hétköznapiakra. **Az a tevékenység, amikor az átlagember még hajlandó valós értéket is hordozó társadalmi önszerveződésre, adózott jövedelmét a köz épülésére és szépülésére fordítja és elfogadja a jóléti társadalmak egyik legnagyobb működő vívmányát, a közös elhatározással a közösség érdekét szolgáló önkorlátozást.** Nem érdemes számháborút folytatni, de több millió otthonon kívül töltött ún. vendégnapról, több százezer horgászról és azok családjáról, több tízezer horgász- és ökoturizmusban érdekelt vállalkozóról és alkalmazottról van szó. Értük és róluk szól a mai vitanap is!

Ezen hozzászólás időkerete nem engedi meg a már elmondottak megismétlését, vagy az evidenciák felsorolását. Néhány olyan gondolatot azonban engedjenek meg nekem, melyek üzenete érdemben nem változott, csak inkább finomodott, vagy éppen a hangsúlya erősödött a lassan leköszönő törvény életciklusa alatt.

Maga a halgazdálkodási tevékenység csak a gyújtópontja a körülötte kialakult kis világnak és nem is olyan kis vitának. **E törvény sem ragadhatja ki majd összefüggéseiből a témát, hiszen nagyon súlyos anyagi felelősség és egyben lehetőség is lakozik minden egyes elkészült részletszabályozásban.** Ezen érdemi részletszabályozásokat és azok külső összefüggéseit már most ismerni és ismertetni kell, mert az „ördög is sokszor a részletekben lakozik”, ugyanakkor a vélemények transzparens ütköztetése néha kellemetlen, de általában egyértelműen előre visz.

A horgászat prioritása a halászattal szemben bizonyíték, nem ígélet. Ugyanakkor a kereskedelmi halászat vadhajtásainak konzekvens megszüntetését, ezzel a nagy természetes vizek hatékony védelmének egyik lényeges elemét nem csak úgy lehet elérni, ha mindent meg akarunk szüntetni, ráadásul azonnal és visszafordíthatatlanul. Tény, hogy a halászatnál mereven el kell választani a nagy természetes vizek erőforrásainak tisztán kereskedelmi célú kihasználását a fenntartható állományi fejlődés és védelem, részeként a szelekció kérdéskörétől, továbbá végképp a halastavi-zártvízi tárgyi hasznosítási formától, a nem horgászpiaci kereskedelemtől. **Javaslom megfontolni, hogy az intenzív akvakultúra-elemekkel kapcsolatos tárgyi kérdéskört, a zárt, horgászati célokat még részben sem szolgáló haltermelési egységek működését és a haltermékek kereskedelmét önálló törvény szabályozza,** s e törvény keretében maradjunk meg a természetes vízi és halastavi halgazdálkodásnál. A feladat nem egyszerű, de nem is lehetetlen. **Legyen e halászat fő célja a közvetlen piaci, fogyasztási célú termelés mellett horgászat igényeinek szabályozott, a törvény által meghatározott mederben tartott kiszolgálása!**

Tudom, hogy a többségnek meglepő, de véleményem szerint **vannak még legalább ilyen fontos dolgok is.** Ráadásul itt és most *nem* a máig megoldatlan kárókatona kérdésre, vagy a kemikáliák okozta vízminőségi, a természetes szaporodást ellehetetlenítő anomáliákra, esetleg az egyes vízügyi szabályozások és szervek „hogyan szabaduljunk meg gyorsan a víztől beállítottságára, vagy a „méregzöld” természetvédők a napi valóság ismeretét nélkülöző túlkapás-kezdeményezéseire gondolok. *Persze, ezekkel szintén, késedelem nélkül foglalkozni kell!*

E helyen ugyanakkor kötelességem felhívni a figyelmet néhány alapvető fontosságú szabályozási tárgyra, melyek rendezését e törvény keretein belül kell tartósan és transzparensen biztosítani!

Tisztelt Konferencia!

Meggyőződésem, hogy ki kell használni a civil szerveződések, azon belül a horgászszervezetek szintén új törvénnyel is megerősített társadalmi kohéziós szerepét. A szövetségek és egyesületek, mint az államháztartáson kívüli szervezetek a **közfeladatok** ellátásában jogszabályban meghatározott feltételekkel közreműködhetnek. A törvény szövege szerint a közfeladat ellátásának finanszírozása az ellátott feladattal arányos pénzügyi fedezet részben vagy egészben történő biztosításával valósul meg. **Igen, ilyen a felelős halgazdálkodás több eleme, kiemelten a hal, mint nemzeti kincs védelme.** Ide tartozik az alapfokú vizsgáztatás, az állami és a területi jegyek kiadása és érvényesítése, a vizek közösségi ellenőrzése a kapcsolt nyilvántartási, adatszolgáltatási feladatok.

Merjük e feladatokkal felelősen felruházni a horgászszervezeteket, ugyanis e fedezet döntő részét ma is és a jövőben is ők biztosítják! Tudom és érzem, hogy e fronton is kell kontroll és korszerűsítés - itt is vannak vadhajtások -, de ez a mód a forrás- és létszámhiánnyal küzdő hatósági feladatellátás „a kevesebb is lehet több” szemléletű, ám megerősítést szolgáló reformja *mellett* más országokban is bizonyított hatékony alternatíva!

Ezen túl is célszerű lenne definiálni a horgászegyesületeket, a vízkezelő horgászegyesületeket, az egyesületi nyilvántartások és az állami nyilvántartások viszonyát. Sokan nem is tudják, mennyi a fölösleges és párhuzamos adminisztráció, ugyanakkor az adatok sokszor nem állnak össze információkká, szándéktól függetlenül.

Javaslom még visszahozni az **intenzív víz** fogalmát, egyben az ezzel járó többletjogok és köteleességek szabályozását. Végigvezetni a versenysporttal, a hálévitel nélküli horgászattal kapcsolatos specialitásokat. **Állami és területi jegy nélkül ne horgászhaszon senki sem vadvízen, se halastavon! Ahol horgászat folyik, az szabályozási szempontból horgászvíz - is - legyen!**

Legyen valóban szektorsemleges a horgásztatás, ugyanakkor legyen preferált a non profit gazdasági forma és a közösségi hasznosítás. Jelenjen meg markánsabban a törvényben és végül majd a hasznosítási pályázatokban is a komplex, ökológiai szemléletű hasznosítás igénye és a közgazdasági multiplikátorhatás elismerése, azaz a pályázatban vállalt célok érdekében történő non profit jövedelemfokozás. Magának a hal tulajdonjogának kérdését is újra át kell gondolni az esetleges pályázati kárérték-számítási módok elképzeléseitől függetlenül. Biztos, hogy a telepítéssel jogi és adózási értelemben rögtön el kell vesznie a közösség tulajdonának? Biztos, hogy a kifogással mindig együtt jár a tulajdonjog megszerzése? Ki az egyesületi formában telepített hal esetében az ÁFA-törvény szerinti végfelhasználó? Minden kérdés és annak alkérdése milliárdos nagyságrendet képvisel! Úgy ne adjunk, hogy közben elveszünk!

Tisztelt Konferencia!

Számos, vagy lényegesen nagyobb optimizmussal minden kérdés nyitott még, s tudom, hogy mennyi embernek vannak kérdései, elképzelései. Én azon kevés szerencsések közé tartozom, akik ezeket újra megfogalmazhatták az Ország Házában. Ezért is próbálom Önökkel együtt felelősen képviselni az állampolgárok érdekeit. Egy régi bölcséleti mondás szerint a jog a jó és a méltányos művészete. Zárszóként tisztelettel arra kérem a véleményformálókat és majd a törvényalkotókat, hogy ne csak jó, azaz kodifikációs szempontból megfelelő, hanem a társadalom legtöbb érintett rétegével szemben méltányos, azaz kezelhető és megélhető törvényt alkossanak. E lehetőség egyben a legnagyobb felelősség. Együtt sikerülni fog!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Budapest, 2013.03.26.

Dr. Dérer István